

Tržby vo vybraných trhových službách

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/C, 840 05 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Veronika Machová
1.4 Odbor	Odbor štatistiky stavebníctva, obchodu a služieb
1.5 Telefón	+421 2 50236 270
1.6 E-mail	Veronika.Machova@statistics.sk
2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	28.03.2023
3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
<p>Predmetom zisťovania je premenná tržby za vlastné výkony a tovar. Predstavuje hodnotu tržieb z predaja vlastných výrobkov, služieb a obchodného tovaru, realizovanú v sledovanom období a určenú pre tuzemských aj zahraničných odberateľov.</p>	
3.2 Klasifikačný systém	
<p>Štatistická klasifikácia ekonomických činností (SK NACE Rev. 2) v zmysle Vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 306/2007 Z.z., z 18 júna 2007. Klasifikácia štatistických územných jednotiek</p>	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
<p>Služby sú definované ako doplňujúce činnosti ekonomiky. Tento sektor je charakterizovaný paletou rôznorodých činností: činnosti v oblasti nehnuteľností, prenájom strojov a tovaru, počítačové a súvisiace činnosti, účtovníctvo a daňové poradenstvo, právne poradenstvo, architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy, reklamné činnosti, prieskum trhu, nábor pracovných síl, ako aj rôzne osobné služby. Podniky s hlavnou činnosťou v divíziách 68-71,73,74,77-82 NACE Rev.2: 68 Činnosti v oblasti nehnuteľností 69 Právne a účtovnícke činnosti 70 Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti podnikania</p>	

- 71 Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy
- 73 Reklama a prieskum trhu
- 74 Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti
- 77 Prenájom a lízing
- 78 Sprostredkovanie práce
- 79 Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti
- 80 Bezpečnostné a pátracie služby
- 81 Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinnou úpravou
- 82 Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti

3.4 Štatistické pojmy a definície

Hodnota tržieb (v jednoduchom účtovníctve príjmov) z predaja vlastných výrobkov, služieb a obchodného tovaru, realizovaná v sledovanom období a určená pre tuzemských aj zahraničných odberateľov. Uvádza sa bez dane z pridanej hodnoty (DPH).

3.5 Štatistická jednotka

Spravodajskou jednotkou je podnik.

3.6 Cieľová populácia

Štatistické zisťovanie sa realizuje za populáciu:

- podnikateľské subjekty s 20 a viac zamestnancami registrované v obchodnom registri,
- podnikateľské subjekty s menej ako 20 zamestnancami a s ročným obratom nad 5 mil. EUR registrované v obchodnom registri,
- živnostníci s viac ako 20 zamestnancami a s ročným obratom vyšším ako 5 mil. EUR.

3.7 Geografické pokrytie

Štatistika služieb je k dispozícii za SR spolu a v členení za 8 krajov.

3.8 Časové pokrytie

Všetky príslušné divízie sú k dispozícii od roku 2000.

3.9 Bázické obdobie

Bázické obdobie nie je relevantné pre odosielanie absolútnych hodnôt.

4 Merná jednotka

Údaje o tržbách sú zverejnené v eurách alebo v percentách ako index oproti rovnakému obdobiu minulého roka.

5 Referenčné obdobie

Referenčné obdobie je mesiac.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Informácie o štatistike Vybraných trhových služieb Štatistický úrad SR zbiera v štatistickom zisťovaní VTS 1-12 zaradeného do Programu štátnych štatistických zisťovaní, vydaného na trojročné obdobie v Zbierke zákonov SR. Spravodajská povinnosť predkladať štatistické výkazy subjektom vyplýva zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (§ 18 ods. 3) a nie je možné ju odmietnuť (§ 18 ods. 8). Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Informácie zo štatistických zisťovaní sú zdrojom pre plnenie požiadaviek medzinárodných inštitúcií, na zabezpečenie potrieb informačného systému Štatistického úradu Slovenskej republiky, záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z požiadaviek európskeho systému. Štatistické výstupy sú v pravidelnej periodicite poskytované národným inštitúciám (Eurostat, Národná banka SR) a medzinárodným organizáciám resp. nepravidelne ostatným užívateľom. S údajmi pracujú aj experti zo sekcie makroekonomických štatistík Štatistického úradu SR.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Zákon č. 540/2001 o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov ukladá Štatistickému úradu Slovenskej republiky povinnosť chrániť údaje a používať ich výlučne na tvorbu štátnej štatistiky. Štatistický úrad Slovenskej republiky preto zaviedol princípy a postupy k ochrane dôverných údajov v internej Smernici o ochrane dôverných štatistických údajov doplnenej Metodickým pokynom. Kým spomínaná smernica upravuje obecné záležitosti spojené s ochranou dôverných údajov, metodický pokyn sa zameriava na konkrétne metódy a hodnoty parametrov používaných vo fáze zaistenia dôvernosti výsledkov konkrétnych štatistických zisťovaní a súborov údajov. Zásady aplikácie ochrany dôverných štatistických údajov sú k dispozícii na webovej stránke Štatistický úrad SR na adrese: [politika štatistickej dôvernosti](#)

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Dôverné štatistické údaje sa nezverejňujú. V publikáciách a databázach Štatistický úrad SR namiesto údaje na príslušných miestach uvedený znak „D“. Štatistický úrad Slovenskej republiky pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi uplatňuje vo všetkých prípadoch pravidlo minimálnej frekvencie pre $n = 3$, t.j. agregovaný údaj menej ako 3 podniky nie je zverejnený. Okrem toho úrad uplatňuje pre štatistické výsledky v tabuľkách s agregovanými údajmi i ďalšie pravidlá, a to najmä v prípadoch, kde to vyžaduje samostatný predpis. Úrad pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov, vo frekvenčných tabuľkách uplatňuje pravidlá ochrany tak, aby nebolo možné odhaliť dôverné štatistické údaje o jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov so spoločnými vlastnosťami, ktorí sú súčasťou tabuľky.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia poskytuje presné dátumy vydania pre nadchádzajúce štyri mesiace vopred. Kalendár je aktualizovaný mesačne. Zahŕňa hlavné hospodárske a sociálne ukazovatele stanovené v súčasnosti v rámci nariadení EÚ a Špeciálny štandard IMF, ktorý definuje aj štandardy včasnosti.

V kalendári prvého zverejnenia sa berú do úvahy dátumy zverejnenia, ktoré definuje Eurostat.

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia je verejne dostupný na internetovej stránke úradu:

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

Údaje sa zverejňujú súčasne všetkým zainteresovaným stranám vydávaním "Informatívnych správ", ktoré sú zverejnené na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Informatívne správy](#)

Internetový portál a online databáza Štatistického úradu SR sú aktualizované v súlade so Zásadami politiky zverejňovania a poskytovania štatistických informácií.

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Politika šírenia štatistických informácií je formulovaná v súlade so zákonom o štátnej štatistike, stratégiou rozvoja Štatistického úradu SR, stratégiou šírenia informácií Eurostatu a Kódexom postupov pre európsku štatistiku.

Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií sú k dispozícii na internetovej stránke Štatistický úrad SR na adrese:

[princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií](#)

Štatistické informácie sú dostupné užívateľom v deň uvedený v Kalendári prvého zverejnenia. [DATACUBE](#).

9 Periodicita zverejňovania

Mesačná

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Publikované mesačne v elektronických publikáciách:

- "Informatívne správy" podľa kalendára zverejnenia;
- "Základné ukazovatele vybraných trhových služieb".

Publikované štvrťročne v elektronických publikáciách:

- "Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve Slovenskej republiky".

Internetová stránka: : <http://www.statistics.sk>

10.2 Publikácie

Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve Slovenskej republiky vydávaná v štvrťročnej periodicite.

[Štatistická správa o hospodárstve SR](#)

Štatistická ročenka Slovenskej republiky vydávaná ročne.

[Štatistická ročenka](#)

10.3 On-line databázy

[DATACUBE.](#)
[STATdat.](#) _

10.4 Prístup k mikroúdajom

Mikroúdaje sa nezverejňujú.

10.5 Iné

Agregované štatistické výstupy sú poskytované Eurostatu, ústredným orgánom štátnej správy, profesijným a odborovým združeniam, Národnej banke Slovenska.

10.6 Dokumentácia o metodike

Každá publikácia obsahuje úvod s metodickými poznámkami a kontakt na informačný servis.

Na internetovej stránke Štatistický úrad SR sú k dispozícii:

- informácie o obrate služieb v ukazovateľoch „Indikátory ekonomického vývoja“ vrátane základných metodických poznámok;

- formuláre štatistických dotazníkov v národnej verzii vrátane metodických poznámok;

[Vzory štatistických formulárov](#)

[Metadata](#)

10.7 Dokumentácia o kvalite

Na tvorbu štatistických výstupov sú k dispozícii technické projekty štatistických zisťovaní a metodických smerníc Indikátory kvality štatistických výstupov a Aplikácia matematicko-štatistických metód štatistických zisťovaní.

V ročnej periodicite sa pripravujú v prostredí elektronického nástroja ESS Metadata Handler správy o kvalite za jednotlivé ukazovatele v súlade s ESS Handbook for Quality Reports (EQHQR) na základe požiadaviek Eurostatu.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Štatistický úrad SR má zavedený systém manažérstva kvality. Politika kvality je definovaná a verejne prístupná v dokumentoch Deklarácia kvality a Politika kvality. Príručka kvality obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované,

riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke. Príručka kvality je k dispozícii na adrese:

[Príručka kvality](#)

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov s cieľom podporiť zvyšovanie informačného a intelektuálneho kapitálu zákazníkov.

[Politika kvality](#)

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku:

[Kódex postupov pre európsku štatistiku](#)

Deklarácia kvality vyjadruje základné predstavy a záväzky predsedu a vrcholového manažmentu Štatistického úradu SR pre politiku kvality Štatistického úradu SR, ako aj zvyšovanie efektívnosti a účinnosti integrovaného systému manažérstva Štatistického úradu SR.

[Deklarácia kvality](#)

11.2 Hodnotenie kvality

V súčasnosti sú technické projekty vypracované pre štatistické zisťovanie vrátane všetkých potrebných otázok údajov, úplnosti údajov a štatistických kontrol. Tento proces organizujú špecializované pracoviská Štatistického úradu Slovenskej republiky v Prešove. Krížová kontrola sa vykonáva v kontexte procesu štatistickej kontroly. Proces zberu údajov a tvorby výstupov sa zabezpečuje v rámci integrovaného štatistického informačného systému, v ktorom sú zabudované kontroly pre zber údajov a algoritmy pre tvorbu výstupov, ktoré zabezpečujú kvalitu výstupných informácií.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Konzultácie s užívateľmi si vyžaduje Štatistický zákon, ktorý kladie dôraz na spoluprácu s inými organizáciami (ministerstvami a inými štátnymi organizáciami) pri príprave Programu štátnych štatistických zisťovaní.

Kľúčoví užívatelia jednotlivých štatistických produktov sú:

Medzinárodné organizácie - Eurostat.

Národné inštitúcie - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (MH SR), MF SR, NBS, Odborový zväz KOVO.

12.2 Spokojnosť používateľov

Spokojnosť používateľov je sledovaná prostredníctvom „Prieskumu spokojnosti užívateľov s produktmi a službami Štatistický úrad SR“, ktorý sa pravidelne vykonáva s dvojročnou periodicitou. Vyhodnotenie prieskumu spokojnosti užívateľov zahŕňa aj mieru spokojnosti (celkovo a pre špecifikované oblasti, ako aj skupiny produktov) a predkladá sa na schválenie vrcholového manažmentu spolu so závermi a návrhmi na zlepšenie.

[Prieskum spokojnosti](#)

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Mesačné časové rady pre divízie 68 - 71, 73, 74, 77 - 82 NACE Rev.2 sú poskytované v plnej miere a k dispozícii od januára 2000 v DATACube.
Úplnosť štatistických informácií je na 100 %.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Štatistický úrad SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb.

13.2 Výberové chyby

Výberové chyby sú monitorované v rámci spracovania.

13.3 Nevýberové chyby

K predchádzaniu nevýberovým chybám, t.z. chybám v procese zberu a spracovania Štatistický úrad SR má v integrovanom štatistickom informačnom systéme (IŠIS) zabudované logické a dátové kontroly na úrovni mikroúdajov aj na úrovni agregovaných údajov, ktoré sa vykonávajú počas zberu a spracovania údajov.

Samotný elektronický dotazník poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento nie je akceptovaný a na základe konzultácie so spravodajskou jednotkou sa opraví tak, aby bol správny a vstúpil do spracovania. Pomocou týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov.

Základným krokom v procese výpočtu jednotkovej neodpovede je analýza populácie so zreteľom na stav činnosti spravodajských jednotiek. Na tento účel používame špecifickú klasifikáciu odpovedí a neodpovedí. Jednotlivé stanovujeme populáciu aktívnych jednotiek vstupujúcich do spracovania. V prípade spravodajských jednotiek za zisťovanie VTS 1-12 je miera návratnosti 66,7 %.

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Údaje sú zverejňované v súlade s Harmonogramom aktualizácie jednotnej verejnej databázy DATACube a zasielané Eurostatu v súlade s požiadavkou Európskej legislatívy na prenos údajov.

14.2 Dochvíľnosť

Termíny zverejnenia sú dodržiavané.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

Pre celé územie Slovenskej republiky platia rovnaké štatistické postupy.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Porovnateľné časové rady sú k dispozícii od januára 2000.

15.3 Prierezová koherentnosť

Vykonáva sa nasledujúca analýza porovnávania údajov:

- 1) Porovnanie výsledkov mesačného zisťovania so štvrťročnými zisťovanými údajmi pre účely národných účtov (na výpočet štvrťročného HDP);
- 2) Porovnanie s údajmi zo štrukturálnych podnikových štatistík;
- 3) Organizujú sa pravidelné stretnutia expertov STS s expertmi národných účtov;
- 4) Trendy údajov STS sú porovnávané s konjunkturálnymi zisťovaniami.

Analýza ukazuje veľmi dobrú úroveň súladu v prípade vyčerpávajúcich častí populácie. Niektoré rozdiely sa objavujú pri porovnávaní údajov z mesačných, štvrťročných a ročných vzoriek, ktoré sú predmetom ďalšej podrobnej analýzy údajov.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nevyskytujú sa žiadne odchýlky, štatistické výstupy sú vnútorne konzistentné.

16 Náklady a záťaž respondentov

Štatistický úrad SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťažnosti spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia.

Nákladovosť a zaťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na internetovej stránke Štatistický úrad SR na adrese: [politika revízií](#)

17.2 Revízia údajov v praxi

Primárnym zdrojom rutinných revízií je potreba revízií údajov z dôvodu údajov dostupných zo štvrtročných podnikových zisťovaní, nových údajov získaných od spravodajských jednotiek alebo opravených údajov od spravodajských jednotiek. Upravené údaje za posledné 3 mesiace štvrťroka sú zverejnené spolu s predbežnými výsledkami nasledujúceho mesiaca. Zverejnenie revidovaných údajov sa vykonáva pravidelne v súlade s kalendárom revízií.

V prípade akejkoľvek revízie (aj za predchádzajúce roky) je v databázach a v relevantných publikáciách Štatistický úrad SR umiestnená poznámka upozorňujúca, že údaje boli revidované.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Zdrojom údajov je mesačné štatistické zisťovanie VTS 1-12 Mesačný výkaz vo vybraných trhovách službách a štvrtročné štatistické zisťovanie Prod 3 – 04 Štvrtročný výkaz produkčných odvetví.

18.2 Periodicita zberu údajov

Mesačná.

18.3 Zber údajov

Zber údajov zabezpečuje špecializované pracovisko Štatistický úrad SR v Prešove.

Elektronický zber údajov je povinný od 1. januára 2016 v súlade s povinnosťou ustanovenou zákonom Slovenskej národnej rady č. 326/2014 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 540/2001 Z. z.

SJ je povinná predkladať výkaz do 17. kalendárneho dňa po skončení referenčného mesiaca. Väčšina chýb je priamo konzultovaná so spravodajskými jednotkami.

18.4 Validácia údajov

Validácia údajov je zabudovaná v integrovanom štatistickom informačnom systéme Štatistický úrad SR. Pri zbere údajov sa rozlišujú nasledovné kontroly:

1- formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov

2- neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými.

Z pohľadu závažnosti chýb sa rozlišujú:

I - informatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z - závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou. Tieto chyby sú pracovníkmi Štatistický úrad SR vykonzultované so spravodajskou jednotkou a opravené.

V systéme IŠIS sú definované aj kontroly a algoritmy pre tvorbu výstupov, ktoré zabezpečujú ich požadovanú kvalitu

18.5 Spôsob spracovania údajov

Neodpovede za aktívne SJ sa riešia imputáciou údajov. Výsledky za populáciu podnikov sa dopočítavajú pomocou Horwitz-Thomsonovho odhadu v súlade so stratifikáciou zisťovania. Počiatočné váhy sa modifikujú vzhľadom na mieru neodpovedí a neaktivitu jednotiek. Pri odhadoch za živnostníkov sa využívajú administratívne údaje a modelový prístup.

18.6 Úprava údajov

Očisťovanie tržieb o pracovné dni sa vykonáva pomocou softvéru Demetra metódou Tramo/Seats, ktorá zohľadňuje počet pracovných dní a sviatky.

19 Poznámka